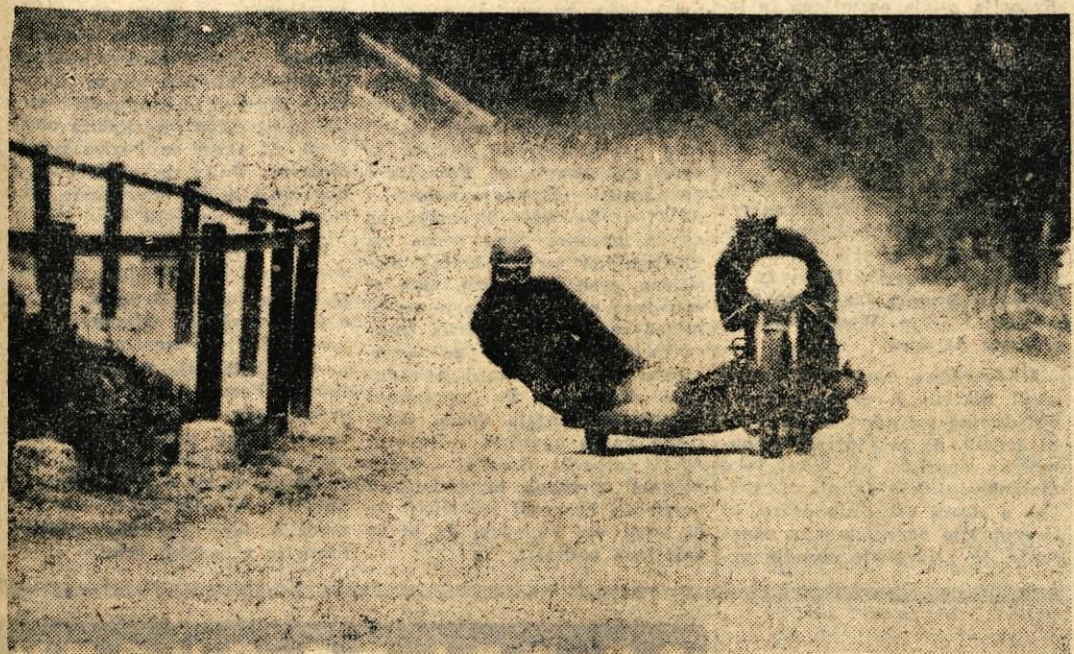

Največ poguma so na ljubeljskih strminah pokazali prikolčarji. Tu je triumfalni Zagrebčan Boško Snajder s sovozačem Kytka.

Odkrili so spominsko ploščo

OB SPOMENIKU REVOLUCIJE SO DANES DOPOLDNE RAZVILI PRA-
POR ORGANIZACIJE ZB KRANJ - CENTER — NA KOKRŠKEM BRE-
GU PA JE TOVARIŠ FRANC PUHAR ODKRIL SPOMINSKO PLOŠČO PE-
TIM TOVARIŠEM, KI SO PADLI ZA SVOBODO.

KRANJ, 13. avgusta

Danes dopoldan je bila ob spo-
meniku Revolucije v Kranju slo-
vesnost, na kateri je organi za-
la Zveze borcev Kranj-center raz-
vila svoj prapor. Slovesnosti, ki
se je pričela s kulturnim progra-
mom, na katerem so sodelovali
moški pevski zbor pod vodstvom
Petra Liparja, godba na pihala
kranjske Svobode in recitatorji, so
med drugimi prisostvovali tudi
številni politični in družbeni de-
lavci: Franc Konobelj - Slovenko,
Franc Puhar, Vinko Kepić, Franc
Pagon in drugi. Na zborovanju ob
razvitu, je govoril predsednik or-
ganizacije Zveze borcev Kranj-
center, tovariš Zontar. Po njego-
vem govoru, je tovariš Volavšek v
imenu delovnega kolektiva trgov-
skega podjetja Kokra Kranj raz-
vil ob zvokih himne, prapor. Od
spomenika Revolucije so vsi pri-
sotni odšli na Kokrški breg, ki je
bil danes okrašen z zastavami. Tu
je potem tovariš Franc Puhar od-
kril spominsko ploščo petim to-

varišem. V svojem govoru je de-
jal, da je bilo odkritje centralne-
ga spomenika le uvod v številna
praznovanja, po obsegu sicer
skromnejša, po svoji vsebini pa
izredno tehtna. Orisal je tudi re-
volucionarno pot padlih tovarišev,
katerih imena so vklesana na plo-
šči. Slovesnosti so prisostvovali

tudi nekateri svoji padlih borcev.
Na plošči so vklesana naslednja
imena: Poljanec Ivan, Požgaj La-
do, Kenda Ivan, Benedik Martin
in Mohorko Ivan. Vsa slovesnost
se je zaključila s programom pev-
skega zbora, godbe na pihala in
recitatorjev.

J. K.

Z rekonstrukcijo bodo končali letos

Tovarna klobukov »Sestra«
v Skofji Loki je zelo staro podjetje,
saj je bilo ustanovljeno takoj po
prvi svetovni vojni. Kapitalisti so
hoteli istisniti iz podjetja kar naj-
več, zato niso skrbeli za zdrav-
stvene in delovne pogoje delav-
cev. Prav zaradi tega se je v tem
podjetju začelo pojavljati vedno
več poklicnih obolenj. Tudi takoj
po osvoboditvi se razmere niso

čisto spremenile. Sele z izboljša-
njem dela samoupravnih organov,
so začeli razmišljati o rekonstruk-
ciji podjetja in jo lani začeli tudi
uravnati. Iz lastnih sredstev
so modernizirali nekatere obrate
in nakupili nove stroje. Letos pa
so dobili še kredit s katerim bodo
rekonstrukcijo končali. Kot so
nam povedali, bodo z rekonstruk-
cijo podjetja povečali tudi možno-
sti za izvoz.

Počitniška reportaža

Letovišče pod slamniki

Na meji je postal v teh vročih
poletnih dneh veleumetni promet.
Zapornice se skoraj ne spuščajo
in v vrstah čakajo avtomobili s
tlačilci, da bi odvrli naprej po ce-
sti, ki vodi proti morju, letoviščem in
pod šotore. Sobec, naša gorenjska
plažna metropola je bila prejš-
nji teden v znamenju »pasje vro-
čine« dobesedno oblegana, kot ne-
koč v grški zgodovinski mesto Tro-
ja.

Poslovalnici »Izletnika« na Jesenicah in v Bohinju

Ta teden sta na Jesenicah in v
Bohinju začeli delovati novi po-
slovalnici turistične agencije »Iz-
letnik« iz Ljubljane. Ti dve poslo-
valnici bosta na svojem področju
organizirali razne izlete po domo-
vini in v tujino. Razen tega bo-
sta prodajali tudi vozovnice in
opravljali tudi menjalno službo,
posredovali bosta potne liste in
vizume. V Bohinju se je v lokal-
ni »Izletnik« preselilo tudi domače
turistično društvo.

izključili vsako fizično delo na
najmanjšo mero.

ZNAČAJI NARODOV

V kopalkah se razlike med ljud-
mi zmanjšajo. Kopališča, so na
svetu najbrž zadnji kraj, kjer so
si ljudje med seboj še najbolj po-
dobni. Z majhnimi izjemami je
enakost popolna. Razen seveda
značilnosti, ki padejo na prvi po-
gled v oči. Tako imajo nekateri
lepe postave, drugi znajo boljše
plavati, tretji pa se za kopanje
oblačijo tako, da zmorejo čim več
pokazati. Voda sicer marsikaj za-
krije. In v vodi se ljudje kopajo
brez predsodkov iz preprostega
razloga, ker drugače ne moremo
vzdržati.

V Sobcu se ljudje kopajo od ju-
tra do večera. Najbrž se bodo ko-
pali, dokler bo stal kakšen šotor
pod nebeskim obokom v senci
mladih jelk. Sobec hvalijo od
Ljubljane do Podkorena. Onstran
meja imajo o njem pravilne
predstave. O Sobcu se pogovarja-
jo na oceanih in severnjaki se po
dveh dneh selitve na morje vra-
čajo v njega, ker ne prenesejo
morske pripeke. Sobec je Švedom
enako všeč, kot nam švedsko je-
klo. In prav bi bilo, da v tem za-
pisu podrobneje opišemo značilno-
sti ljudi, ki v teh poletnih mese-
cih dobijo streho pod šotorskimi
krili Sobca.

Kopališče v Sobcu privabi ob
delavnikih nad tisoč kopalcev, ob
nedeljah in praznikih pa se to
število petkrat poveča. V zadnjem
tednu je pod šotori v Sobcu pre-
nočevalo vsako noč po 200 gostov.
V Sobcu se križajo poti Ameri-
čanov, Kanadčanov in Indone-
zijcev, ki so prepluli oceane, da
bi spoznali naše kraje. Razen Av-
stralije so v tem letu preživeli po-
čitnice v Sobcu pripadniki ljud-

stev vseh štirih zemeljskih celin.
Videti med šotori črna ali mla-
ta ni nobena redkost. Največ je
seveda Evropejcev. Razen »vzho-
da« so tukaj dnevno zbrani sko-
raj vsi evropski narodi. Nemce-
je največ, ki pa ne ostanejo dol-
go v kraju. Že po nekaj dnevih se
selijo naprej. Skandinavci ostane-
jo dalj časa. Ne prenašajo dobro
morskega podnebja, zato jim je
to gorsko letovišče najbolj všeč.
Precej pijejo žgane pijače in ve-
liko denarja potrošijo. Pri Avstrij-
cih in Švicarjih se pozna, da imajo
opravka s turizmom. Za napit-
nine ni boljših gostov. Nizozemci
so varčni in dobrega srca. Franco-
zi in domačini pa so znani po ne-
čistoči. To so krajka zapazanja,
ki povedo, da se ljudje v Sobcu
med seboj ne prepoznajo samo po
avtomobilskih oznakah.

ŠVEDSKI INŽENIR IN HOLANDSKI DEČEK

Letošnja sezona je prinesla v
Sobec dva »čudežna človeka«.
Prvi je švedski inženir kemije,
štiridesetletni »deček s severa«.
Zaposlen je v veletovarni, ki iz-
deluje prvovrstna švedska jekla,
in od jekla ta človek dobro živi.
Toda, to je le postranska značil-
nost. Švedi najbrž zgodaj vstaja-
jo, zato ni nič čudnega, če se je
»inženir s severa« ob šestih zjut-
raj že kopal in kmalu odšel proti
buffetu. Kdor je prišel za njim, je
pil na njegov račun. Kadar je bil
posebno dobre volje, je ta navada
trajala polovico dneva ali celo ves
dan. Kmalu so po taborišču začeli
govoriti, da je »kavalirstvo« ute-
lešeno v tem švedskem inženirju.
Drugi primer redkih značajev so
odkrili v petnajstletnem Holandcu
Karlu Steinhauerju. Ta mlad fant
je imel posebno »kavalirsko

straš«. Zbiral je odpadke in pa-
pir. To delo bi v taborišču mora-
la opravljati stara snažilka. Toda
mlad Holanec ji je delo dobesed-
no »odžrl«. V svoji vnični ni po-
zabil na čistočo niti takrat, ko so
drugi plesali. S samokolnico je
zbiral odpadke od kočare do koša-
re in pri tem delu po fantovski
užival.

OBRAZI IN POJAVI

Gospa s srcem v dlaneh

Ona ni taka kot njen brat.
Ne. Kje neki. Njen brat je de-
lavec.

Človek je nenavadna stvar; rad
bi bil dober in za ceno tega je
pripravljen v življenju na marsi-
kaj.

Vsa zgodba se je pričela že
davno tega. Ko sem jo pruč sre-
čal, mi je bila všeč. Bilo je to
liko ženske v njej, da je morala
ugajati! Živela je v modernem
bloku in imela je navado tarnati
nad svojim možem, s katerim se
baje ne razumeja posebno dobro.
Za ceno take odkritosti, za ceno
velike resnice, ki jo je od-
krila v petih letih zakona, da
ljudje ne zmorejo v tem hitrem
tempu življenja v zakonu žive-
ti samo drug za drugega, je bila pri-
ljudbena. Ljudje v uradi, kjer je
delala (to je bistvo ženske eman-
cipacije) so bili moderni ljudje,

ni zahod ...

Vidite, v tem je nisem čisto raz-
umel. Navadno, zdaj je nisem
poročeni, sem mislil, da je najbo-
lje iti, če človek v zakonu živi,
vsakebi. Ne zato, ker bi Epiku-
reji pripomnili, enkrat živimo,
ampak zato, ker imam rad Koza-
ka in njegovo misel, da človek ni-
koli ne bi smel živeti zaman. Če
je bolečina iskrena, potem je v
človeku, potem je ne sejem in se
ne zgovarjamo o njej, kakor o
čebuli in salati na trgu. Tudi ne
norčujemo se ne iz nje. Jaz ni-
mam rad tiste Cankarjeve rezig-
nacije, ki govori o srcu, vendar
vem, da je pogosto iskrena.

Toda, če se vrnem k njej, mo-
ram reči, da sem ob delu dobil
občutek, da je gospodarska. Ne-
koč sem ji bil tudi to omenil,
ob enem s tem, da poznam njene-
ga brata. Njen brat je »kerlec«,

kakor pravijo v naših krajih. In
jaz, ne da bi slutil, da se bo ob
moji pohvali tako razburila, niko-
li ne jemljem gospodarskih pre-
tenzij za slabe. Boga sicer ne ma-
ram, ker je najprej sebi brat
ustvaril, vendar štednje ne zari-
čujem. Takrat se je strašno raz-
burila, češ da ona ni taka kot
njen brat, ampak da je njen svet,
še zlasti njen osebni svet, nekaj
povsem drugega.

Njen brat pa je delal v tovarni
in je hodil ob prostem času loviti
ribe. Nikoli ni zaradi svojega tr-
dega jezika, ki si ga je dobil za
stražnico, govoril besed brezno,
čudovito in podobno. Nikoli ni
povečal glave in nikoli ni pripo-
vedoval o sončnih zahodih. Toda
hodil je v bribe, in rad je posejal
zvečer pred hišo in sosedu je ho-
dil pomagati, kadar je ta spravl-
jal seno. Njen brat zares ni bil
taka kot ona. Ni bil izobražen in
ni imel težav v zakonu, pa če bi
jih tudi imel, jih ne bi trosil.

To je vse. Rad bi povedal, da
imam rad preproste ljudi. Rad bi
povedal, da so na svetu taki ljud-
je, ki govorijo o stvarih, pa tudi ne
govore o stvarih. In rad bi konč-
no tudi povedal, da ne maram
takih, ki trgajo svoje napaprče-
no srce in ga polagajo tujim ljud-
em na papir in v usta.

Zadnje hitrostne dirke na Ljubelj

„Počasno“ ljubeljsko slovo

LEON PINTAR ZMAGAL V KATEGORIJI 125 ccm — ALFRED PRUCK-
NER TUDI LETOS NAJHITREJŠI — NAJVEČ ZMAG AVSTRIJCEM —
OKROG 15.000 GLEDALCEV

Ljubelj, 13. avgusta — Vsa ko-
letni avgustovski ropot motorjev
je tudi danes napolnil tržiško do-
lino prav do vrha Ljubeljskega
prelaza, kjer se je končala tek-
movalna proga za motoriste in
avtomobiliste, ki so se zadnjič na
tej klasični preizkušnji odvil plin
svojim jeklenim konjičkom za na-
grado Ljubelja — nagrado velikih
motociklističnih in avtomobilskih
gorskih dirk, edinstvenih v naši
državi. — V usnjenih oblekah in s
čeladami na glavah so prišli kar
iz treh kontinentov — Evrope, Af-
rike in Avstralije! Iz »starega
sveta« so bili na startu številni
Avstrijci, Nemci obeh Nemčij,
Italijani, Švicarji, Nizozemci, Fin-
ci, Švedi, in seveda domačini, iz
Afrike — Rodezijec ter trije Av-
stralci. Skupno je bilo na startu
nad 90 tekmovalcev, ki so se več
ko stokrat pogrnali v ljubeljsko
strmino, ko je starter Janez Vag-
ner dvignil rdečo-belo-modro za-
stavico in ko so stekle meritne
ure.

Letos prav gotovo niso prišli na
svoj račun tako tekmovalci kot
gledalci, željni rekordov, saj niti
enemu ni uspelo, zmanjšati dose-
danega najboljšega časa vseh po-
sameznih kategorij. Letošnja de-
veta mednarodna ljubeljska dirka
zato ni prinesla nič novega in vsi
lanski rekordi, ki so bili doseženi
domala na tekočem traku, so ob-
veljali, kljub temu, da je bila le-
tošnja udeležba po kvaliteti na vi-
soki ravni, ki ni dosti zaostajala
za lansko — najboljšo.

Kljub mnogim sicer tveganim
napovedim, da bo porušeni tofko-
krat omenjeni Prucknerjev hit-
rostni rekord standardne gorske
tekmovalne proge na Karavanski
prelaz — Ljubelj, došli 5100 me-
trov s trinaestimi ostrimi levi in
in prav tako trinaestimi desnimi
zavoji ter višinsko razliko 589 me-
trov z maksimalnim vzponom 33
odstotkov, je ta ostal pri isti šte-
vilki in bo tak za vedno tudi ostal,
kajti današnje dirke so bile obe-
nem zadnje na tej cesti. Čas 4
minute in 39 sekund bo z zlatimi
črkami zapisan v 35-letno knjigo
Ljubeljskih dirk, kot magična me-

ja, ki jo je postavil lani Avstrijec
Alfred Pruckner.

Med letošnjimi udeleženci je bil
tudi rekorder Pruckner, ki se je
svojem rekordnemu času tudi
najbolj približal. Na motorju BSA
Glubmann je porabil le 7 sekund
več kot lani. Morda bi bil letos še
hitrejši, pa je na večerajšnjem
uradnem treningu hudo padel že
na prvem zavoju, vendar tako
srečno, da je preprečil hujše po-
sledice.

Mnogo prerokovanj je bilo sli-
šati tudi o drugem pogumnem
Avstrijcu Arthurju Joslu, ki je tu-
di sam napovedal izboljšanje re-
korda, toda zadovoljiti se je mo-
ral z enim prvim mestom ter s
komaj petim mestom v kategoriji,
kjer je pričakoval rekord.

Na zmagovalni oder se je po-
vzpel tudi Kranjčan Leon Pintar,
ki je z odličnim časom 5:30,2 na
Ducatiju premagal svojih trinajst
tekmecev v kategoriji 125 ccm.
Dobro uvrstitev Pintarja smo pri-
čakovali tudi v skupini motorjev
do 250 ccm, saj je odlično vozil
skoraj do vrha, ko je nesrečno pa-
del. In še en Jugoslovjan je po-
tislil turce v ozadje. Zagrebčan
Boško Ing. Snajder s sovozačem
Mladenom Kytka je namreč na
motorju BMW RS preprčljivo
zmagal s prednostjo dobrih 12 se-
kund.

PRVA LOVORIKA PINTARJU

Naš večkratni državni prvak
Leon Pintar je bil prvi zmagoval-
lec letošnjega Ljubelja. V kate-
goriji solo motorjev do 125 ccm je s
precejšnjo prednostjo zabeležil le-

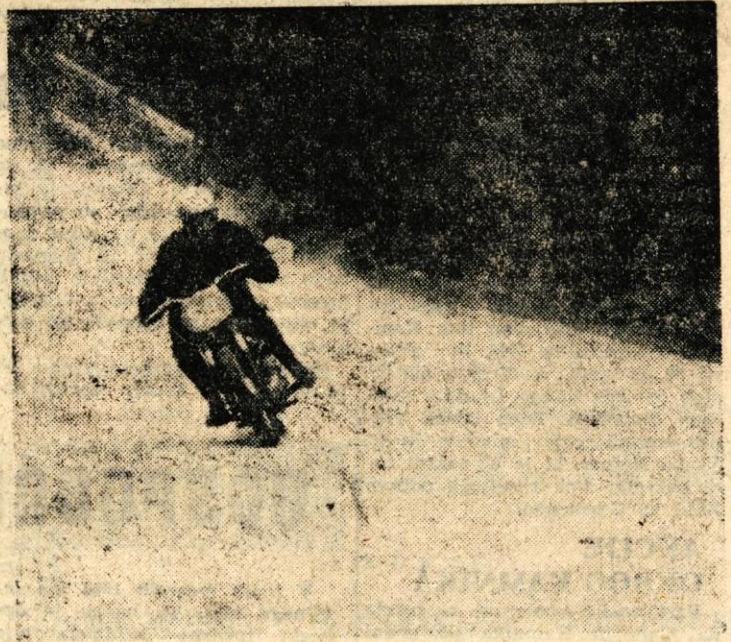
po zmago v močni mednarodni za-
sedbi. Pintar je vozil to pot nad-
vse dobro in drzno ter zato skoraj
ni bilo vprašanja, kdo bo zmago-
valec v tem najhiteršem razredu
motorjev. Tudi Boris Oblak iz
Ljubljane je bil kljub začetni sla-
bi vožnji uspešen, saj je osvojil
četrto četrto mesto med 18 tek-
movalci. Od turcev je bil najbolj-
ši Brandstetter (Avstrija), ki je
bil drugi.

REZULTATI — kategorija solo
motorjev do 125 ccm: 1. Leon Pin-
tar (Jugoslavija) Ducati GP 5:30,2,
2. Hugo Brandstetter (Avstrija)
Puch RS 5:55,2, 3. Schier Günther
(Avstrija) Rotax RS 5:58,4, 4. Bo-
ris Oblak (Jugoslavija) Ducati GS
6:11,1, 5. Siegfried Ortner (Avstrija)
Puch 6:12,1 itd.

PET AVSTRIJCEV NAJBOLJŠIH

Drug za drugim so se pogrnili
v zavojne dirke na motorjih dru-
ge kategorije. Najhiterše je ho-
le, da je tekmovalce, ki je med
vozaci prvi startal, zasedel tudi
prvo mesto. To je bil član avstrij-
ske ekipe Martin Polz na stroju
Maico MC. Zanimivo je, da so na-
slednja štiri mesta zasedli prav
tako Avstrijci pred našimi tekmo-
valcem Nuhitem na Pretisu.

REZULTATI — kategorija solo
motorjev do 175 ccm: 1. Martin
Polz (Avstrija) Maico MC 5:12,0,
2. Walter Leitgeb (Avstrija) Maico
MC 5:21, 0, 3. Helmut Inzko (Av-
strija) Puch MC 5:34,2, 4. Walter
Neureuter (Avstrija) Maico Super
Sport 5:36,1, 5. Herbert Prosi (Av-
strija) Maico MC 5:41,4 itd.
(Nadaljevanje na 4. strani)

Večkratni jugoslovanski prvak — motorist Leon Pintar iz Kranja
je včeraj na Ljubelju odlično začel. Po zmagi v najhiterši kate-
goriji motorjev, se je pogumno pognal v hrib tudi v razredu do 250
ccm, vendar je tik pred ciljem nesrečno padel.

moderni in bistril Imeli so radi
odkritosrčna dekleta in bili so
skoraj malce sentimentalni nad
njimi. Bila so tako nemočna v
svoji ženski podobi. Ugajala so
jim, ker so se v svojem borem
življenju trudila, da bi imele li-
čne duše, in; ki so pripovedova-
le, kako lep je bil večerajnji sonč-

KDO JE ODNESEL ZASTAVO CANKARJEVEGA BATALJONA V MOSKVO

V tej rubriki smo 20. julija objavili tudi notico M. Ilvarja, ki opisuje, kako so slovenski izseljenci v Franciji 1937. leta ustanovili organizacijo za pomoč španskim borcev, kako je Cankarjeva četa slovenskih borcev sodelovala v sklopu internacionalne brigade v bojih pri Aurelu itd. Na koncu pa piše, da je Žemsko društvo darovalo zastavo Cankarjevi četi, in da je to zastavo pozneje odnesel v Moskvo španski borec, Jože Gregorič.

Brat padlega narodnega heroja, Jožeta Gregoriča, Ivan Gregorič z Jesenic, pa nam je poslal svojo pripombo in pravi, da ta zadnja trditve ni točna. Niti on, ne njegov brat, kot pravi danes Ivan, ni bil nikoli v SSSR. Hkrati pa opominja, s kakšno skrbjo so varovali svojo zastavo, da bi jo rešili. Iz

Barcelone proti francoski meji je zastavo Cankarjeve čete nosil neki major Pregelj. Imel jo je zašito v plašč, kar je napravil sam Ivan Gregorič. Zatem si je Gregorič to zastavo v sil v svojo plašč in jo tako prenesel preko španske-francoske meje.

V času, ko so bili v francoskih taboriščih, je SSSR zahtevala, da ji vrnejo letala iz Francije. Pilotirali naj bi jih samo sovjetski državljani. V sodelovanju s sovjetskimi organi in ob podpori KP so dobili sovjetsko državljanstvo tudi nekateri Jugoslovani. Nekomu izmed pilotov je Ivan izročil zastavo Cankarjeve čete z naročilom, naj jo spravi na varno. Ime tega letalca se danes Ivan več ne spominja. Ve samo to, da je bila zastava srečno odposlana v Moskvo.

To so lepi in častni spomini naših španskih borcev.

DRŽAVA V DRŽAVI

V 1942. letu se je vsaj močno razširila po vseh krajih Jugoslavije. Ob tem so dobivali vse večjo vlogo tudi narodnoosvobodilni odbori. V Sloveniji so v začetku, do maja 1942. leta, ko je bila izdana odredba o formiranju NOO, opravljali pošte oblastnih funkcij na osvobojenem ozemlju sami terenski odbori OF. Oni so pobrali določene prispevke, ki so jih pozneje spremenili v neke obveznosti oziroma davke, zbrali so pomoč za NOV, skrbeli za socialno ogroženost, za promet in podobno.

Osnova za delo narodnoosvobodilnih odborov pa so bili tako imenovani »Fočanski predpisi«, ki jih je bil izdelal pokojni Moša Pišljak že februarja 1942. leta. V teh predpisih je nakazal glavne cilje in neposredne naloge NOO. Ti odbori so nastajali na osvobojenih ozemljih kot države in državi in so bili opora osvobodilnemu gibanju.

VSI VSE

»Vsi na fronto! Vse za fronto!« Tako je bilo geslo slovenske mladine na njenih sestankih, ki so bili v avgustu in septembru 1943. leta. List »Mladina« je takrat objavil članek, ki ga je napisal Jernej Kosec — Mitja Vošnjak, v katerem pravi, da ni dovolj, da se mladina samo vključuje v mladinske organizacije, da se samo navdušuje za osvobodilno gibanje, marveč, da mora mladina aktivno delati predvsem za uresničevanje postavljenih ciljev — v vrstah Narodnoosvobodilne vojske.

Zato je takrat odšlo precej mladih v partizane. Ta akcija je bila dokaj uspešna tudi na Gorenjskem, čeprav ni šlo brez težav. Po nekaterih podatkih je bilo v vseh štirih okrožjih (vključno tudi Kamnik) v septembru 1943. leta skupno 92 aktivnih mladinskih aktivistov ter 295 članov Ljudske mladine Slovenije. Eden izmed vidnih organizatorjev mladine je bil Vinko Hafner, ki je bil takrat tudi sekretar Pokrajinskega odbora ZSM za Gorenjsko.

AKCIJE

OKROG KAMNIKA

Partizanske enote, ki so ostale na območju Kamnika po znani vstaji 27. julija 1941. so bile v avgustu vse bolj udarne in organizacijsko trdne. Prvo večje srečanje z Nemci je bilo 11. avgusta 1941 pri Brezovici nad Krtno. Naslednji dan — 12. avgusta, pa so partizani zažgali nemški kamion v Tacnu, 13. avgusta pa je Rašiška četa minirala most preko Gameljšice v Sp. Gameljah.

Se vnaprej izredno tople vreme; vendar bodo v tem tednu plohe češče, posebno v popoldanskem času.

Ljudje in dogodki

Bizerta v mnogočem spominja na Suez. Vojaški napad in napovedano izredno zasedanje Generalne skupščine OZN potrjujejo, da se zgodovina ponavlja. Preseneča samo dejstvo, da se Francozi iz tako nazornega poduka v preteklosti niso ničesar naučili.

Dvojno izkrcavanje najelitnejših enot francoskih padalcev v našletih nizkoletnih transportnih letal in napadi levecev na soloroško mestno prebivalstvo, medtem ko so francoski tanki zasedli položaje na ulicah Bizerte, niso prinesli francoski politiki nobene dobičke. Nasprotno, Francija je s svojimi izurjenimi padalci in vojaško gesto zaigrala vse izgleda, da bi obdržala pomorsko oporišče Bizerte, ki jo je vodila težke milijarde. To severnoafriško pomorsko oporišče so smatrali za varno zavajanje pred atomskim napadom na francoske podmorice in bombnike. Sprito tega se je de Gaulleu zdelo smotno braniti jo z orožjem. Tada njegova računica je bila osnovnošolsko naivna, in videj je preveč čisto, da so francoski državniški obiskovalci

Izgubljeno oporišče

ste neodvisnih držav, ki so proti vsem oblikam kolonialističnih ostankov na tujih ozemljih. Ni že vrsto let. Ob zadnjem obisku prvič, da so se te države združile v enotni težnji, da Združeni narodi napravijo v tem mednarodnem sporu red in doprinejejo k pravičnemu miru. Francija s krizo okoli Bizerte ne bo izgubila samo tega važnega oporišča, ampak je z dogodki na ulicah Bizerte prikrašena za posrednika v alžirsko-francoskem sporu. Predsednik Burgiba je bil med najvplivnejšimi ljudmi, ki so si prizadevali, da Francija s posredništvom uredi svoje odnose z Alžirijo. Še več: Francija bo sprito prenosa tega spora na mednarodno tistišče bržčas prisiljena predati Bizerto, zato si zahodna politična smer vneto prizadeva, da bi usmerila francosko-tunizjski spor na neposredna pogajanja med prizadevinimi državama. Po izpraznitvi Bizerte bo postala drugo francosko vojno oporišče v Severni Afriki, alžirski Mero el - Kébir povsem odrezano in v takšnih razmerah Francozi v Alžiriji ne bi imeli več izgledov, da bi se dalj časa obdržali.

Kriza okoli Bizerte pa je po vsemu sodeč že izgubila na svoji intenzivnosti. Dejstvo, da bo o tem vprašanju sklicano izredno zasedanje Generalne skupščine OZN nakazuje, da bodo s pristikom Franciji do neke mere zveval roke. Zanimivo je, da so uspeh v teh prizadevanjih doslej države Afrike, Azije in Jugoslavije, ki so v celoti podprli Tunizijo in obsodili francosko agresijo ter negativno stališče Francije v sedanjih krizah.

Nova dvorana

pomembna pridobitev za Bled

Kot smo zvedeli perspektivni družbeni načrt na Bledu predvideva tudi gradnjo večje dvorane, ki bo služila za večje prireditve — festivale, kongrese, zasedanja in podobno. Kot so nam povedali so posredovali pobudo za gradnjo omenjene dvorane republiški organi. K temu pa je prispeval svoj delež tudi letošnji turnir šahovskih velemejstrov. Kaže, da bo 50 odstotkov stroškov za gradnjo kril republiški investicijski sklad, po četrtino pa bosta prispevala okraj in občina.

Po projektu bo dvorana zgrajena v obliki montažnega paviljona — na betonske temelje bodo montirali jekleno konstrukcijo s steklom ter lesenimi oblogami v notranjosti.

Dvorana bo merila 1340 kvadratnih metrov in bo imela 700 sedežev, stroški gradnje pa bodo znašali 180 milijonov dinarjev.

Gradbene elemente so že naročili pri različnih podjetjih, največji delež pa bo prispevala mariborska Metalna, ki je že izdelala jekleno

Dijaki in študentje na delu v jeseniški železarni

V letošnjih šolskih počitnicah so v jeseniško železarno sprejeli preko 200 mladih praktikantov z osemletki, srednjih in visokih šol. Letos so prvič sprejeli na prakso učence z osemletki, medtem ko so prejšnja leta sprejemali samo dijake s srednjih šol in študente — predvsem štipendiste.

Nas je seveda najbolj zanimivo kje so praktikante zaposlili in kakšne bodo koristi, ki jih bo nudila praksa. Dakleta so zaposlena v pisarnah, kjer se privajajo pi-

konstruirajo; le-to bodo kmalu začeli montirati.

Nadejajo se, da bo dvorana gotova letos 1. septembra.

sarniškim opravilom, tante iz osemletk pa so zaposlili na prometnem oddelku pri čiščenju prog in v tekaški službi. Vse ostale tante, stare 18 let in več, so zaposlili pri težjih delih po obratih, predvsem pri visokih pešeh. Tudi študente zadnjih letnikov raznih fakultet pošilja kadrovski oddelček na razna tekaška dela, kot na primer v grapo v martini. Studentje in dijaki delajo v treh izmenah. Praktikanti bodo tako spoznali delo, medsebojne odnose v tovarni in se jim bodo znali s tem tudi prilagoditi. Učenci iz osemletk pa bodo spoznali delovna mesta v železarni, kar jim bo pomagalo med drugim tudi pri izbiri poklicev.

M. Z.

ZAKLJUČEN JE BIL TEČAJ ZA ŽERJAVOVODJE

Te dni so v jeseniški železarni zaključili žerjavovodski tečaj. Po pregledu vida je tečaj obiskovalo 52 kandidatov. K izpitu so jih priupustili 40, ker ostali niso redno obiskovali predavanj. Teoretični izpit je položilo le 28 kandidatov, ker se sedem kandidatov izpita sploh ni udeležilo. 5 kandidatov na izpitu ni pokazalo dovolj znanja. Vsi, ki so uspešno opravili teoretični izpit, bodo morali narediti še praktičnega.

-č

Zvedeli smo...

V knjigarni Simon Jenko smo se pozanimali, koliko je približno že naročnikov za novi Slovenski pravopis. Trenutno je 73 naročnikov, toda po povpraševanju sodijo, da jih bo najmanj 100. Tudi druge knjigarnice na Gorenjskem so zabeležile precej naročnikov.

Kranjski muzej je vedno dobro obiskani: v juliju in prvih dneh avgusta je bilo 12.040 obiskovalcev.

V teh »pasjih« dneh je podjetje »Vino-Kranj« prodalo samo v juniju 176.125 litrov piva. V juliju pa ga bo verjetno 190.000 litrov. Julija so samo Kranjčani popili 150.000 steklenic kofeja, medtem ko v zimskih mesecih popijejo približno 30.000 steklenic.

„Turistični teden“ v Trebiji

TREBIJA — Domače Turistično društvo bo organiziralo od 19. do 27. avgusta svoj »Turistični teden«. Za to prireditve so pripravili tudi zelo pester turistični program. Ze v soboto, 19. avgusta, bodo zagoreli po okoliških hribih kresovi razsvetljeni bodo turistični objekti in na sporedu bo tudi kinopredstava.

Naslednji dan, 2. avgusta, ob 14. uri bodo v Trebiji izročili na-

menu prvi hotel v Poljanski dolini, ki bo nosil naslov »Dom pod planino«. Zmogljivost novega hotela bo 50 postelj, razen tega pa bo imel tudi podobno urejeno restavracijo. V naslednjih dneh, to je do nedelje, 27. avgusta, se bodo zvrstile še številne druge prireditve, med njimi razna turistična predavanja z barvnimi diapozitivi kinopredstave in drugo.

M. Z.

GOSPODARSKE VESTI

V petih mesecih 1000 ton je dilačnega olja. Ta uspeh je dosegla tovarna jedilnega olja »Milan Zečar« iz Uroševca, kar je dvakrat več kot v istem razdobju lani. Pričakujejo, da bo letna proizvodnja znašala 3000 ton jedilnega olja, s čimer bodo močno presegli postavljeni plan. Več kot 80% proizvodnje je že prodane, in sicer na področju Kosova in Metohije, Makedonije in jugovzhodne Srbije.

Nov hotel v Postojni. Te dni so pričeli v Postojni za gradnjo novega hotela na Titovem trgu. Gradnja hotela bo veljala — kot menijo — 157 milijonov dinarjev in bo končana do leta 1963. Z novim hotelom bo Postojna pridobila 88 ležišč in 150 restavracijskih sedežev.

Letos 70% procentov grozdja

več kot lani. Kmetijsko — industrijski kombinat »Progres« v Priatenu ima plantažo vinske trte, ki meri 1700 hektarov. Letos bo obrodilo grozdje prvič na površini 650 hektarov. Vse kaže, da bo trgatov mnogo obilnejša kot lani.

Ladjedelnica »Tito« izdeluje ladje za Indonezijo. Razen ladij za domačo broderska podjetja izdeluje ladjedelnica »Tito« v Beogradu tudi ladje za tuje naročnike. Prav sodaj gradijo dve pomorski ladji za Indonezijo v vrednosti 2,2 milijona dolarjev. Poleg teh ladij gradi ladjedelnica še številne ladje za domača podjetja. Za jugoslovansko rečno brodersvo gradijo dve tovorni ladji po 1000 ton nosilnosti in dve potniški ladji za 500 potnikov.

TE DNI PO SVETU

»ODSTRANIMO OSTANKE DRUGE SVETOVNE VOJNE«

Sovjetski premier Hruščev je izjavil, da predlaga Sovjetska zveza vladam zahodnih držav, naj skupno uredijo vsa vprašanja, o katerih so gledišča različna, vsa vprašanja, ki so ostala odprta in ki povzročajo napetost na svetu. Sovjetski premier je ponovno izjavil, da bo Sovjetska zveza podpisala mirovno pogodbo z DR Nemčijo.

TUNIZIJA BO VODILA POLITIKO NEPOVEZOVANJA Z BLOKI — Tunizijski predsednik Burgiba je izjavil, da uveljavlja njegova država politiko nepovezovanja s katerikoli blokom in pripomnil, da Tunizija nima nobenih sporazumov z zahodnimi državami. Zanimal je tudi vesti, po katerih se njegova dežela »obratna k vzhodnemu bloku«. Govoril je tudi o odnosih Tunizije do ZAR in drugih arabskih dežel. »Mi smo mislili, da želi Naser s silo za vladati nad arabskim svetom.« je rekel tunizijski predsednik. »V resnici pa želi samo osvoboditi nekatere dežele izpod tujege vpliva.«

FRANCOSKO - TUNIZIJSKI SPOR PRED OZN — Potem, ko so je Urugvaj pridružil akciji za sklicanje izrednega zasedanja Generalne skupščine, je bila zaključena druga etapa, ki so jo skupno sprožile države Afrike, Azije in Jugoslavije. Na izrednem zasedanju Generalne skupščine OZN bodo iniciatorji akcije v celoti podprli Tunizijo in obsodili francosko agresijo ter negativno stališče Francije v sedanjih krizah.

Na sedežu OZN so slej ko prej prepričani, da bodo ZDA nadarjevale akcijo, da bi našli izhod zunaj Združenih narodov, »nudeč svoje usluge tako Franciji, kakor tudi Tuniziji«.

OBNOVA DIPLOMATSKIH STIKOV MED BRAZILJO IN ZSSR — Brazilske zunanji minister je v izjavi za tisk rekel, da so se v Washingtonu začela pogajanja, na katerih bodo določili modalitete za obnovo diplomatskih stikov med Brazilijo in Sovjetsko zvezo.

SPOPADI V SEVERNI RODEZIJI — V Severni Rodeziji se nadaljujejo spopadi med pripadniki opozicijske Zdrružene nacionalne stranke neodvisnosti in med vladnimi četami.

Reuter poroča, da je bilo v Severni Rodeziji aretiranih 90 ljudi. Guverner Severne Rodezije je po potovanju po nemirnih področjih izjavil, da se je položaj nekoliko izboljšal in da se nadaljujejo določne policijske akcije. Pripomnil je, da pričakujejo, da bo prišlo tudi do novih aretacij.

ALŽIRSKI PROBLEM SPET NA DNEVNEM REDU — Skupina azijsko-afriških držav je sklenila predložiti problem Alžirije kot točko dnevnega reda letošnjega zasedanja Generalne skupščine. 26 držav je že izjavilo, da se strinjajo s tem predlogom.

POSKUS UPORA V ARGENTINI — V soboto v zgodnjih jutranjih urah so nenadoma prekinili redni program radia Buenos Aires in prebrali »proklamacijo« o uporu deset dni po tem, ko je Arturo Frondizi ukinil izredno stanje v državi, ki je trajalo brez prekinitve šestnajst mesecev. V proklamaciji je rečeno, da vojaške garnizije v Cordobi, Reconquisti in Randili podpirajo državni udar proti vladi. Nekaterim skupinam se je posrečilo zasesti nekaj radijskih postaj. Po zadnjih vesteh pa je upor že zatrt.

ADENAUER JE ZADOVOLJEN Z RAZGOVORI — Govor kanclerja Adenauera v Kluju je prvi govor po razgovorih z ameriškim zunanjim ministrom Ruskom. Adenauer je poudaril, da je z razgovori nadvse zadovoljen in jih je označil za najboljše, ki jih je imel s kakim Američanom po Dullesovi smrti. Dr. Adenauer je v svojem govoru tudi dejal, da pričakuje nov sestanek najvišjih predstavnikov. V svojem govoru je zahodnonemški kancler obenem napovedal tudi nekatere možnosti gospodarskih sankcij proti Sovjetski zvezi in pa vzhodnoevropskim deželam.

ODNOSI V KONGU SE NORMALIZIRAJO — Včeraj je odstopal, kakor poročajo iz Leopoldville predsednik generalnega sekretarja, OZN Liner v New York. Liner bo govoril na sedežu OZN o položaju v Kongu in bo, kakor se je izvedelo, verjetno tudi predlagal postopni umik čet OZN iz Konga.

KUBANSKA NOTA ZDA — Stata Department je prejel preleteli petek kubansko noto v zvezi z ameriškim letalom, ki je pred tremi tedni zasilo pristalo v Havani. Američani doslej vsebine note še niso objavili, skidepajo pa, da vsebuje nota predlog, da bi zamenjali letalo, ki je zasilo pristalo za motorni čoln, s katerim so begunci zbežali s Kube na Florido. Pravijo, da vsebuje nota tudi predlog sporazuma, za avtomatično vrnitev vseh letal in ladij, ki bi prišle v roke obeh vlad, kot posledica nasilnih dejanj.

HELIKOPTER JE IZGINIL — Poročajo, da so štirje pripadniki ameriških oboroženih sil izgubili s helikopterjem. Ta je preteklo sredo odletel iz nekega kraja, ki je več kot 150 km oddaljen od Vientiane.

NAŠ RAZGOVOR

Jezerško je letos ostalo brez okrevlišča. Tamkajšnji turistični delavci so se zaradi tega znašli pred precej težavnimi nalogami kot prejšnja leta, ko so imeli obisk bolj ali manj zagotovljen. Dom na Jezerškem je sicer zaseden, zmogljivosti pa so oddane tudi že za vse avgust. Privatnih ležišč, s katerimi razpolaga turistično društvo na Jezerškem, pa je še vedno precej praznih. Kaj naj bi bilo temelj vzrok, smo se pogovorili s predsednikom Turističnega društva Venceslavom Krčom.

»Čprav smo si močno prizadevali, da bi napolnili naše zmogljivosti,« je začel pripovedovati tovariš Krč, »kakšnega večjega uspeha v letošnji sezoni ne moremo pričakovati. Premalo smo bili pripravljeni na to, da bomo morali skrbeti za propagando in goste sami. Sicer imamo obisk kljub temu še kar zadovoljiv, čeprav je precej ležjišče (zlasti izven središča) praznih. Letošnje izkušnje pa nam bodo prav gotovo v veliko korist, zato že sedaj računamo na ugoden uspeh v prihodnji sezoni.«

»S kolikšnim številom pronočij razpolagate in kakšne so cene nočitvam?«

»Za goste imamo na razpolago 72 sob s 136 posteljami. Nočivje, menim, so kar zmerno. Cena se giblje od 210 do 350 dinarjev za posteljo.«

»Kakšne koristi pričakujete v prihodnje z ozirom na novo Planšarsko jezero na Jezerškem?«

»Čprav sem skoraj prepričan, da mrzla jezerska voda ne bo primerna za kopanje, bo že zaradi veslanja in naravnih lepot, ki jih zares ne manjka pri-

šlo precej več turistov kot doslej.«

»Ste v zvezi s turizmom že kaj razmišljali o boljši cesti na Jezerško?«

»Vsekakor in to ne malokrat. Prav za konec poletne sezone pripravljamo širši razgovor z Upravo za ceste LRS, s predstavniki občine in Gozdne gošpodarstva iz Kranja, kako bi se lahko v najkrajšem času lotili tega problema.«

n. n.

PRIMODNO SEZONO BO BOLJE

Kokrška mornarica

«Ste za to, da ustanovimo mornarico?» je predlagal Ivo na nekem tajnem sestanku našega društva.

Nenavadni predlog nas je presenetil. Spogledali smo se.

«Kje pa jo bomo ustanovili?» je vprašal Marjan.

«I, kje neki! V Kokri vendar, Cuk!» je zagledal Ivo.

Hm, toda kako, sem malo pomislil. A Ivo se ni dal ugnati.

«Kako, kako!» je vzklikel. Naredili bomo čolne in bomo poplinali gospodarije Kokre. Čolni, ladje, mornarica! To je prihodnost naše organizacije! se je navedel.

In res nas je kaj kmalu potegnil za seboj. Niti deset minut se nismo pogovarjali, že je bil skovani načrt za izdelavo naših čolnov. Oj, kaj vse smo v duhu že doživljali z našimi prelepimi čolni! Kot pravi gusarji smo piratili po Kokri. Le še majhen, čisto majhen problemček nas je oviral pri našem sanjarjenju — kako zgraditi čoln.

Ze takoj naslednji dan nam je preskrbel Silvo pri očetu prav poceni nekaj desek, ki smo jih z velikim navdušenjem pripeljali k nam na dvorišče.

Deske so bile tu in pričeli smo z delom. Juljsko sonce je neumljeno žgalo, ko smo krivili v potu svojega obraza debele deske in žagali, da smo imeli polne roke žuljev. A kaj zato!

Uspeh našega dela se je kmalu pokazal. Na dvorišču je stalo nekaj, kar naj bi bilo podobno čolnu. Dames bi rekel, da je bilo še najbolj podobno večjemu koritu, toda takrat je to bil imeniten čoln, dolg kar tri metre.

Zvečer smo vsi trudni posedli k čolnu in ga gladili z oči. In vsi so ga hvalili, nam so pa kar usta lezla v nasmeh. Naša mornarica! Prvi čoln bo kmalu zaplul. Potem bomo naredili še ostale!

Ze zgodaj zjutraj je Stanko privlekel od nekod štiri velike kepe asfaltne smole. Dali smo jo

v veliko pločevinasto posodo. Ko smo pod njo zalukali, so sosedje hiteli zapirati okna, kajti smrdeča je na vse moč. A kaj, ko pa smo morali ekubati asfaltno smolo, kajti kako bi drugače zamazali številne razpoke ki so zijale v čolnu.

In potem se je začelo. S staro zajemalko smo zajemali asfalt in polivali dno čolna. Črni, umazani in sajasti smo tekali okrog čolna in hiteli kakor za stavo, kajti smola se je trdila hitreje, kakor smo mislili.

Tako. Težavno delo je bilo končano. Ampak čoln smo le imeli. In to imeniten čoln!

Tako je prišel dan, ko smo slovesno odpeljali čoln v Kokro. Da bi šlo hitreje, smo ga odpeljali kar po bližnjici. Pot je bila strma, mi pa prešibki in kaj vem komu je voziček, na katerem smo imeli

naložen čoln, zdrknil iz rok. Vsi smo popustili in šlo je kar se je le dalo navzdol. Čoln je padel z vozička in se kotil po grmovju, voziček pa je hitel naravnost čez skale in v imenitnem loku pljuskal v vodo.

Ko smo pritekli vsi zasopli za čolnom in vozičkom, smo videli, da se je čoln usidral ob obali, voziček pa je prav počasi plul po Kokri navzdol. Nič zato, smo si dejali, smo bili pa še hitreje pri vodi. Z vsemi močmi smo poprijeli čoln in ga vlekli do vode.

Prišel je slovesen trenutek. Ivo je nekaj časa ginjen stal ob čolnu, nato pa je spregovoril:

«Predajam našo ladjo valovom Kokre. Naj nas povede naš parnik v daljina vodovja, kamor bomo ponesli slavo naše kokrške mornarice. V imenu naše organi-

zacije, draga ladja, te kretnim za »Laboda«. To rekoč je močno udaril po čolnu in s tem dal znak, da smo potisnili z vsemi močmi čoln v vodo. Nekaj časa se je čoln upiral, nato je zaplaval.

Oči so se nam orosile, kajti tako slovesnega trenutka Kokra bržkone še ni doživela. Čoln je minuto, dve, mirno stal v vodi, nato pa je zadržel in se počasi, počasi pričel potapljati. Voda je drla vanj, kolikor je le mogla. Nemo smo zrl na našega lepega »Laboda«, ki je tonil pred našimi očmi v najgloblji tolmun. In kakor v nasmeh je tedaj priplaval mimo naš voziček.

Tak je bil začetek in konec naše kokrške mornarice. Čolna nismo nikdar potegnili iz tolmuna, a tudi novega nismo zgradili.

Joža Varl

„Trnova pot“ kolesarjev

Eden najbolj napornih športov je kolesarjenje; ne samo zaradi treninga in velikih priprav, temveč tudi zato, ker zahteva sodelovanje na dirkah dolgih etap, specialno pripravljenost, vzdržljivost in izredno fizično kondicijo. Kolesarji so v času etapnih dirk, kot so »Tour de France«, dirka »Po Jugoslaviji« ali Praga-Berlin-Varšava, izpostavljeni velikim fizičnim naporom.

V eni etapi, dolgi 100 do 200 kilometrov v hudi vročini lahko kolesar izgubi 4 do 5 kilogramov svoje teže. To je posledica izgube tekočine pri znojenju. Znano je, da na ta način izgubijo kolesarji do 14 litrov vode. Z znojenjem pa izgubljajo sol, tudi po 40 gramov. Izguba soli je lahko zelo nevarna, če kolesar pije med vožnjo čisto vodo. Pitje čiste vode povečuje žejo, kar povzroča večjo izgubo soli.

Simptomi, ki nastopajo zaradi izgube soli, se pojavljajo v raznih stadijih. Najprej nastopi splošna slabost, izguba teka, okusa in vonja. Ta stadij soretitajo bolečine v trebuhu in glavobol. V drugem stadiju nastopi, če se izguba vode in soli nadaljuje, suha koža, padec krvnega pritiska, suh jezik in vnetje oči. V najtežjem, tretjem stadiju, se pojavlja razburjenost, neorientiranost, razdražljivost, driska, krči in bruhanje, lah-

ko pa nastopi tudi koma, ki povzroči smrt.

Zaradi tega morajo dirkači v času hude vročine med vožnjo piti slane pijače: slano vodo ali slano juho, ker se le s tem prepreči izguba soli v organizmu. Na koncu dirke je kolesar za nekaj kilogramov lažji, so pa tudi tlačni, ki ne izgubijo več kot 1 do 2 kilograma. Vse je odvisno od fizične pripravljenosti in nadomeščanja izgubljenih kalorij.

Umetni marmor

V Perziji je neki strokovnjak rešil problem, ki je več desetletij pomenil trd oreh za gradbene kon-torje in tehnologe: posrečilo se mu je izdelati umetni marmor.

Novi postopek je, kot kaže, povsem uporaben, saj so ga že uporabili pri izdelavi pročelja palače novega perzijskega parlamenta. Vsi dosegajo poskusi so pokazali, da umetni marmor po videzu in trdnosti prav nič ne zaostaja za naravnim kamnom, razen tega je še cenejši. Izdelujejo ga lahko v vseh barvah.

Postopek izdelave poteka takole: v določenih razmerjih mešajo cement in pesek z dodatnimi primesmi. Proizvodni proces traja 24 ur.

NOVI MIKROSKOP

Znanstveniki inštituta za proučevanje celice Sovjetske akademije je znanosti so prvič na svetu uporabili ultravijoličasti fluorescentni mikroskop za opazovanje žive celice. Novi instrument — po besedah njegovega izumitelja, dr. Evgenija Brumberga — odkriva mnoge zanimive sestavne dele celice. Ti sestavni deli postanejo vidni, če nanje usmerimo nevidne ultravijoličaste žarke. Vgrajena foto-kamera jih takoj registrira. Že prvi poskusi z novim mikroskopom so sovjetskimi biologom omogočili sestaviti popolno sliko razporeditve posameznih snovi v celici.

NAJMANJŠI TELEVIZOR

Neki mladi tehnik iz Sidneya v Avstraliji je izumil najmanjši televizor na svetu. Površina zaslon je 4 krat 2 centimetra. Kljub občutljivemu zmanjšanju je moč na njem videti popolnoma jasne slike. Strokovnjaki, ki so videli ta televizor, so o njem dali samo la-skave izjave.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 50

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Moja prva misel, ko se prebudim, velja tistim, ki stojijo morda še vedno pred kopalnico in še vedno čakajo na to, da bodo dobili svojo porcijo hrane. Sram me je, ker sem tiščal naprej.

Dva dni sedimo brez dela v baraki. Hrana je užitna in počivamo lahko. Tretjega dne prideta dva esesovska častnika. Kdo od nas je delal v aušviških krematorijih, bi rada vedela. Prestrašil sem se, da se nisem mogel ganiti. Menda imajo seznam z našimi imeni. Napeto premišljam in pridem do zaključka, da je vse skupaj samo poizkus najti tiste, ki vedo za grozodejstva, da bi jih naglo likvidirali. Če bi imeli kak seznam, bi jim bilo treba samo pogledati na vtetovirane številke in ne mogel bi se izmuzniti. Tu me nihče ne pozna. Zato molčim in čakam.

Esesovska častnika odideta — spet sem si rešil življenje. Ponoči nas preoblečejo v progasta kaznjeniška oblačila in nato odkorakamo s hriba na Mauthausensko postajo. Tam nas vkrcajo v tovrne vagone. V transportu je 7000 mož. Odrinili smo v koncentracijsko taborišče Melk ob Donavi.

Leta 1945 je bila zgodnja spomlad. V začetku aprila je drevje ob bodeči žici že začelo zeleneti. Sneg ob bregovih Donave je že davno skopnel.

Osem tednov sem že tu. Utrujen sem in slab. Le upanje na osvoboditev me še drži pokonci. Ne bo mi treba več dolgo trpeti. Konec tretjega rajha je neposredno pred durmi.

Tepene armade se v neskončnih kolonah vlečejo nazaj v Nemčijo. Po Donavi pluje nešteto ladij in vlačilcev.

Zvečer 7. aprila 1945 se na zidovih taborišča Melk ne zasvetijo več žarometi. Taborišče je temno in zapuščeno: 7000 zapornikov so vkrcali najprej na ladje, potem pa so korakali dalje po cesti.

Sedem dni je pešočila kolona, preden je dosegla svoj cilj: taborišče Ebensee.

Najprej, kot vedno, ure dolg apel. Potem nas napotijo v umazane barake karantenskega taborišča.

Tudi to prestanem.

Mrzel, oster veter brije. Leden dež pada med dolgimi apeli. Premočen sem do kože. Pa saj ne more trajati več kot dva, tri dni, pa bomo svobodni! Le čakajna ne vzdržimo več. Predolgo smo že čakali.

Šestega maja 1945 je na stolpu koncentracijskega taborišča Ebensee zaplapolala bela zastava.

Končano je!

Okrog 14. ure pridrdra majhen ameriški tank s tremi vojaiki v taborišče.

Svobodni smo...

Pripis — Nekaj dni po svoji osvoboditvi je prejel dr. Nyzsli radostno sporočilo, da sta tudi žena in hči srečno preživeli strašno trpljenje in da se vračata domov.

KONEC

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

Pripovedka o sliki

Kajne, da se ne motim, če trdim, da imate vi vsi radi partizanske zgodbe. In zato vam bo prav gotovo všeč tudi ta drobna zgodica, ki opisuje rosičnega dogodek iz Poljanske doline in ki jo je oče-partizan povedal svojemu sinku. Takole je pripovedoval:

Imel sem tri leta starejšega prijatelja, ki mu je bilo komaj dvanajst let, ko je odšel v partizane. Bil je poln življenja in predanosti za borbo. Veroval je, da bo kmalu prišla svoboda. Zelo si je želel živeti, toda sovražnikova krogla ga je smrtno zadela. Umrl je blizu svojega doma, blizu srede, o kateri je vedno sanjal.

Vaški pionirji in mladinci smo se s svojo zastavo udeležili pogreba, da se še zadnjič kar najbolj častno poslovimo od dobrega prijatelja — mladega partizana. Po pogrebu nas je neznan partizan tudi iskal.

Zaman smo čakali na slike, kajti tudi ta partizan je moral umreti. Sovražnik se ni zadovoljil samo z njegovim življenjem, porabil mu je tudi obliko in torbico in z njo vred še naše slike.

Prav nepričakovano smo te slike dobili po osvoboditvi. Do nas so prišle po dokaj čudni in neverjetni poti. Belogardiisti so namreč te slike prinesli v svojo postojanko. Čistilni, ki je tamkaj pospravljala pa je spoznala pionirje in mladince, ki so bili na slikah. Sklenila je slike ukrasti. Ponoči, ko so belogardiisti spali, je prišla v postojanko in slike odnesla. Tako je rešila 26 pionirjev in mladincev, nad katerimi bi se belogardiisti prav gotovo maščevali, čeprav nismo zgrešili nič drugega kot to, da smo počastili drugega prijatelja — partizana. Zaradi pogumne ženske pa nas belogardiisti niso mogli poiskati.

Ziv

Lovska zgodba

Lovec iz mesta je večkrat hodil k lovskemu tovarniku iz vasi na obisk, da sta skupaj odšla na lov. Vselej je v gozdu pokalo, da se je kar kadilo, ampak tisti iz mesta ni nikoli nič ustreliš. S svojim strelom je samo poglaval ali zajec, da je žival hitreje zbežala.

Lovcu iz mesta in tudi tistemu iz vasi je bilo že kar nerodno zaradi tolikih neuspehov. Zato se je vaški lovec domislil zvijače, da bi vendar enkrat osrečil svojega gosta iz mesta.

Ujel je zajca in ga z vrvice privezal med glave v zelnik. Ko sta potem šla na lov, je brž pokazal

onemu iz mesta dolgouha in mu rekel, naj ga brž ustreli. Ta je res hitro pomeril in ustreliš. Nato sta oba skočila med zelje, da pobereita lovski plen.

Toda kako sta zijala, ko sta videla teči zajca proti bližnjemu gozdu! Reče iz mesta je imel tudi tedaj smolo. Namesto privezanega zajca je zadel vrvice, s katero je bil zajec privezan. Prestrelil jo je in zajec je bil spet svoboden.

Pravijo, da tisti lovec iz mesta potem ni več obiskal onega iz vasi.

Ivanke
Iz Belega lobanja

Hans Werner Richter

»Kdoče luči na avtomobilu pred njim so se oddaljile in spet približale.

»In nobene straže. Skočili so z avtomobila in zbežali preko polja, ne da bi sploh opazili.

Toda v temi je tipal za samokresom in občutil njegovo ustje v svojih rokah.

Zatem so rdeče luči pred njim izginile. Po cestli se je plazil siv oblak nočne megle. Reflektorjeva svetloba se je motala v megli in medlela.

»Počasneje moraš voziti,« je premišljeval pa kljub temu prišil na plin. Nenadoma se je zbal, blazno zbal. Avtomobil je zdrvel naprej, toda rdeče luči pred njim se niso več pojavile. Peljal je mirno nekak hiš, preko nekega mostu in spet mirno hiš. Nenadoma ga je prevzel občutek, da je sam. Misli je:

»Zdaj jih lahko izpustijo, vsi naj zbežijo.

Vozil je počasneje. Pripeljal je do cestnega roba in zaustavil avtomobil. Vzel je samokres, odprl varoval in skočil na cesto.

Častniki so sedeli stisnjeni drug zraven drugega in spali. Njihovi položeni škornji so se svetili v svitu lune, ki je zdaj oranžno-rumena visela nad polji med hišami. Prešel jih je.

»Se vedno jih je trinajst,« je pomislil, »in nobeden ni zbežal.

Potresel je nekega častnika.

»Govori kdo izmed vas nemško?»

»Da,« je dejal častnik, »jaz.

»Kako pridem do Frasecitijs?»

7 »Košček poti nazaj. Druga cesta,« je dejal častnik.

Častniki so se prebudili. Pogovarjali so se. Zatem je spet vse utihnilo.

»Zdaj bodo vstali, me odrinili in pobegnili čez polja,« je pomislil Guehler.

Toda niso se premaknili.

»Pridi z mano naprej,« je dejal častniku, s katerim je govoril.

Obrnil je avtomobil in zapeljal nazaj.

»Levo,« je dejal častnik, ko so prispeli do cestnega križišča.

Guehler je zapeljal na drugo cesto.

»Gremo v zapor?« je vprašal častnik čez nekaj časa.

»Ne vem,« je dejal Guehler.

»Vojna je končana,« je spet dejal častnik.

Guehler ga je pogledal. Zatem je dejal:

»Za vas da. Za nas ne.

Obadva sta utihnila.

Avtomobil je peljal čez nekaj jam.

»Ameriške bombe,« je dejal častnik.

»Da, ameriške bombe,« je dejal Guehler.

»Amerika ima mnogo letal,«

»Da,« je dejal Guehler.

»Izgubili boste vojno,«

»Vem,« je dejal Guehler. Medtem je gledal na cesto, kjer se je moral izogibati velikim bombnim lijakom.

»Cemu ste se borili proti nam? Cemu še vi niste končali?« je znova pričel častnik.

»Pri nas ni tako enostavno, kakor pri vas,«

»Tudi ti si proti Hitlerju?«

»Da,« je začel Guehler.

»Cemu se boris proti nam?«

»V tej vojni je človek vedno na napačni strani.«

Pred njima so se pojavile rdeče luči ostalih avtomobilov.

»V Frasecitijsu smo,« je dejal častnik.

Pripeljal je tik do avtomobila, ki je stal pred njim na cesti.

Na cesti je stal Breutzmann.

»Ne moremo v mesto,« je dejal.

»Zakaj?«

»Zaprto je zaradi nevarnosti okužbe. Američani so vse mesto spremenili v svinjak.«

»Bedarija,« je dejal Guehler. »Pridi, šli bomo.«

Stopala sta vzdolž avtomobilov. Italijanski častniki so sedeli zviti na avtomobilih in spali. Ho-

dila sta poleg visokih ruševin in se izogibala velikim bombnim lijakom. Pred ostankom nekega pročelja je stal vojak. Stal je izgubljen v noči med ruševinami.

»Ti, kje je tukaj glavno poveljstvo?« je dejal Breutzmann.

»Tukaj ni več nobenega glavnega poveljstva.«

»Kako?«

»Odkle je,« je dejal vojak.

»Kaj pomeni, odkle?«

»Porušeno, vse je porušeno.«

Ravnodušno je gledal Breutzmann.

»Na avtomobilih imamo sto trideset Italijanskih častnikov. Tukaj bi jih morali izročiti,« je dejal Breutzmann.

»Tukaj je za meno v kleti jih sedi dve sto petdeset. Ne potrebujemo jih več.«

»Mar ni nikogar v mestu?«

»Nekje se podi nekakšen štabni narednik. Poiskati ga je treba.«

Sla sta naprej v mesto. Čim bolj sta se bližala trgu, tem višje so bile ruševine.

»Pod ruševinami leži baje še štiri tisoč mrtevcev,« je šepnil Breutzmann.

Iz ruševin na trgu je kapljala voda.

Guehler je dejal:

»Koliko je ura?«

»Kmal uro ona.«

»Cemu šepetaš?«

»Mar šepetam?« je dejal Breutzmann.

Zaustavila sta se pred neko porušeno kavarno.

Na terasi so ležali razmetani stolci.

»Tukaj so počeli socialni častniki,« je šepetal Breutzmann.

»Hudo, zelo hudo,« je dejal narednik. »Dovolj jih že imamo.«

»Pojdva,« je glasno dejal Guehler.

»Mar te je strah?«

»Hudo neprijetno je,« je dejal Guehler.

Šli sta vodo, ki je kapljala iz ruševin. Breutzmann je dejal:

»Kje neki so sedaj ženske?«

»Pridi!« je dejal Guehler.

»Bile so lepe. Kaj takega še nisem videl.«

»To je bilo že zdavnaj,« je dejal Guehler.

»Da,« je dejal Breutzmann. »Pred štirimi tedni.«

Sla sta navzdol po sprehajališču. Srečavala sta lijak za lijakom.

Na neki klopi sta našla štabnega narednika.

»Kaj počenjata tukaj?« je dejal.

»Na avtomobilih imava sto trideset ujetih italijanskih častnikov. Tukaj bi jih morala predati,« je dejal Breutzmann.

Sel je z njima nazaj v mesto. Vozniki in častniki so spali. Prebudili so voznike in se odpeljali nazaj v mesto. Napredovali so neskončno počasi. Ovirali so jih bombni lijak. Ustavili so se pred nekim dvorcem, ki je stal na vzpetini onkraj mesta.

»Koliko jih je?« je dejal narednik.

»Sto trideset.«

Narednik je odprl glavna vrata dvorca. Častniki so zlezli z avtomobilov. Bili so zaspani in trudni. Drug za drugim so vstopali skozi vrata. Njihovi položeni škornji so se svetili v mesečni noči.

Breutzmann je dejal:

»Mar jih nobeden ne bo štel?«

Narednik je trudno odmahnil z roko.

»Cemu?« je dejal.

MALI OGLASI

PRO DAM

V RESTAVRACIJI »PARK« IN HOTELU EVROPA V KRANJU LAHKO NAROČITE ČESNJEV, SLIVOV, JABOLČNI, BOROVNIČEV, MALINOV, JAGODNI IN MARELIČNI SADNI SOK

Ugodno prodam 1000 kg žganega apna v prahu, 2 emajlirana štedilnika, postelje z vložki, novo pomivalno mizo, razno pohištvo itd. Sajovic Miha, Vodopivčeva 6 — blizu Vodovodnega stolpa 3172

Prodajam motorno kolo »Panonia«. Ogled pri Franceljnu na Jelenovem dvorišču 3180

Lepo kuhinjsko kredenco z mizo poceni prodam. Skofjeloška cesta 56 3232

Ugodno prodamo kompletan zidan štedilnik 1,30 krat 70, zelo dobro ohranjen, kromiran, 3 obroči »rinki«. Ogled vsak dan. Cesta Koroškega odreda 16/I, pri Vodovodnem stolpu, Kranj 3233

Poceni prodam še novo peč na žaganje, kuhinjsko kredenco in toaletno mizico. Naslov v podružnici Glasa Jesenice 3234

Prodajam levi vzdiljiv štedilnik na dve in pol plošči, s ploščicami, kotlićkom in medenastimi robovi. Dobro, Sebenje 1, Križe 3237

OSTALO

Pekarna Kranj sprejme v službo: šoferja, 2 skladiščnika kruha, delavca, čistilko, močnega čuvaja ter 2 ženske za pomoč v delavnici 3202

Kleparskega vajenca sprejme takoj. Kleparstvo Sifer, Skofja Loka 3204

Sporočam cenjenim strankam, da sem se preselila iz Stare ceste št. 9, Kranj v Tomšičevo ulico 2 3235

V nedeljo, 6. avgusta popoldne, sem izgubil rumeno moško jopico. Poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi Margule Martinu, Kokrica 89, Kranj 3236

Marjanec Celarjevi iz Vodic čestitata za dvojno praznovanje sestra Vera in mama 3238

OBJAVE

Obveščamo potrošnike električne energije, da je nova telefonska številka službe obratovanja 24-51, na katero se v bodoče obračate v primeru prekinitve električne energije.

Vse ostale telefonske številke so nespremenjene.

Elektro - Kranj
Kranj

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor Kranj bo tudi v šolskem letu 1961/62 v smislu 7. člena vezano z 8. členom točka d (da je dijaška podpora lahko brezobrestno posojilo) Odloka o socialnih podporah (Uradni vestnik OLO Kranj št. 14/61) v občini Kranj podeljeval socialno ogroženim dijakom ter študentom podporo oziroma brezobrestno posojilo.

Obveščamo dijake in študente, ki so podpre potrebni, da vložijo prošnjo za podelitev socialne podpore na naslov:

»Občinski ljudski odbor Kranj, oddelček za družbene službe« najkasneje do 24. avgusta 1961.

Prošnji naj priloži:

1. podroben življenjepis
2. zadnje šolsko spričevalo in potrdilo o vpisu v šolo ali fakulteto

3. potrdilo o imovinskem stanju prosilca, staršev ter vseh članov, s katerimi živi prosilec v družinski skupnosti

4. potrdilo organizacije oziroma ustanove, pri katerem sta starši prosilca in ostali družinski člani zaposleni, glede višine osebnih prejemkov ter otroškega dodatka.

KINO

Jesenice »RADIO«: 15. avgusta italijansko francoski film NE-SREČNIKI I. DEL

Jesenice »PLAVZ«: 14. in 15. avgusta ameriški barvni film BRATJE KAPAMAZOVI

Koroška Bela: 14. avgusta češko bolgarski film LABAKAN

Radovljica: 15. avgusta francoski zabavni film SLABE ZENE

ob 20. uri
Bled: 15. avgusta ameriški barvni film PONOSNI UPORNIK

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše zlate mamice in ženke

Marije Makuc

se zahvaljujem vsem, ki so jo bodrili v njenem trpljenju, jo tako množično spremljali na zadnji poti in pokrili njen prezgodnji grob z vencem in cvetjem. Hkrati se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z menoj sočustvovali in mi pisмено ali ustmeno izrazili sožalje. Posebna zahvala govornikom za lepe tolažilne besede, sindikalni organizaciji in kolektivu Okrajnega ljudskega odbora Kranj, Stanovaljski skupnosti Vodovodni stolp, organizaciji ZB, kolektivu Gorenjski tisk, kolektivu vrtca »Kekec«, enovni organizaciji ZK in drugim organizacijam ter posameznikom, ki so se poslovlili od pokojnice.

V neizmerni žalosti

Karel Makuc z otrokoma

ZAHVALA

Javno zahvalo izražam primariju dr. Hafnerju, dr. Vilmanu, sestri Hilariji in vsemu strožnemu osebju jeseniške bolnišnice za vso skrb in nego, ki so jo nudili v težki in dolgi bolezni pokojnemu Grosser Aleksandru.

Se enkrat iskrena hvala!

Kralj Marija in
ostalo sorodstvo.

„Počasno“ ljubeljsko slovo

(Nadaljevanje s 1. strani)
JOSL EDINI
POD PET MINUT

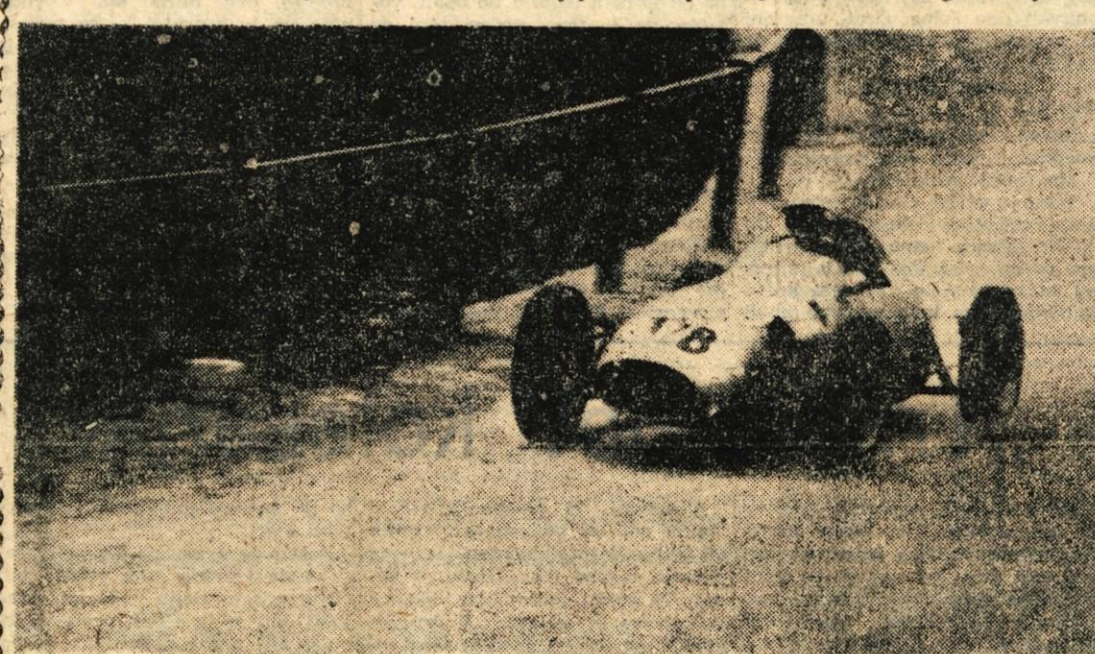
Kaže, da so imeli danes srečo tisti, ki so prej startali, kajti podobno kot v prejšnji disciplini, je bil tudi v razredu motorjev do

KLJUB PADCU PETI

Po prvi zmagi Leona Pintarja smo pričakovali, da se bo tudi, ko je drugi startal v naslednji skupini in na Tomosovem motorju, potegoval za vrhinja mesta. Nismo se zmotili! Takoj po startu je bil

NAJBOLJŠI,
A NEKOLIKO
PREPOČASEN

V najhitrejši kategoriji motorjev so bili kar trije kandidati za prvo mesto. Mnogo obetajoč Josl

Edini rekord Ljubelja je včeraj porušil avtomobilist »ROBERT FRANK« — Zahodni Nemec; njegovo ime je neznanka, saj je nastopal pod psevdonimom.

350 ccm zmagovalce s startno številko 1 — Avstrijec Arthur Josl s časom 4:54,3, hkrati pa je bil edini v skupini, ki je 5 kilometrov dolgo progo prevozil pod 5 minutami. Edini Afričan na tekmovalni Tommy Robinson iz Rodezije se je kar dobro uveljavil, saj se je uvrstil na peto mesto, za tremi Avstrijci in Svcarjem.

REZULTATI — kategorija solo motorjev do 350 ccm: 1. Arthur Josl (Avstrija) Maico MC 4:54,3, 2. Karel-Heinz Behrendt (Avstrija) Puch MC 5:02,1, 3. Hans-Peter Lutz (Švica) BSA Star 15 S 5:20,1, 4. Erich Pressnitz (Avstrija) Jawa CZ 5:34,1, 5. Tommy Robinson (Rodezija) AJS R 5:45,3 itd.

najhitrejši. Z izredno hrabrostjo je premagal ljubeljske zapreke in bil je med tistimi, ki so z odprtim plinom vozili zavoje. Drugo mesto mu ne bi ušlo, pa se je zgodila usodna nesreča, ko je dobrih 400 metrov pred ciljem padel. Zamudil se je najmanj 20 sekund. Tako so spet oblekli »rumeno majico« Avstrijci.

REZULTATI — kategorija solo motorjev do 250 ccm: 1. Herbert Hinteregger (Avstrija) Puch SGS 5:00,3, 2. Karl-Heinz Behrendt (Avstrija) Puch MC 5:06,3, 3. Johann Karlbeuer (Avstrija) Puch SGSS 5:13,0, 4. Martin Polz (Avstrija) Puch MC 5:17,2, 5. Leon Pintar (Jugoslavija) Tomos SGSS 5:24,2 itd.

Unterhuber (Avstrija) BSA Gold Star 4:53,3, 5. Arthur Josl (Avstrija) Maico Oppo 4:58,3.

ŠNAJDER MED
PRIKOLICARJI

Zelo zanimive so bile letos tudi prikolice. Na startu se je zbralo kar lepo število prikolic. Zagrebčan je skupno s sovozačem odlično premagal zavoje in tako povsem zaslužen osvojil ljubeljsko lovorko.

REZULTATI — prikolice do 750 ccm: 1. Ing. Boško Šnajder — Mladina Kytka (Jugoslavija) BMW RS 5:04,1, 2. Ritter — Herrmann (Zah. Nemčija) BMW RS 5:16,2, 3. Remund — Muller (Švica) Norton Manx 6:32,0 itd.

EDINI REKORD

Tekmovalci, vodstvo in gledalci so vendarle dočakali nov rekord Ljubelja. V zadnji disciplini — tekmovalju avtomobilistov mednarodne formule Junior ga je postavil Zahodni Nemec »Robert Frank« s časom 5:02,1. Nemčevega imena žal ne poznamo, ker je nastopal pod psevdonimom. Slovo od tradicionalnih gorskih dirk za nagrado Ljubelja je bilo torej — kljub »počasnosti« na začetku — slovesno, rekordno.

REZULTATI — avtomobilistov formule Junior: 1. »Robert Frank« — psevdonim (Zahodna Nemčija) DKW Cooper 5:02,1, 2. Kurt Zuzag (Avstrija) Stanguelini 5:19,4, 3. Heinz Maltz (Zahodna Nemčija) DKW Harimann 5:20,0 itd.

Tržiška kočina s preklazom ljubeljem bo leto dni ostala le pot za turiste. Motoristi se bodo na njej zbrali spet prihodnji avgust, toda ne na tej stari cesti, marveč na preurejeni, asfaltirani. Torej lahko pričakujemo še bolj zanimive obrače med najboljšimi Srednjeevropejci na motorjih in avtomobilih.

J. Javornik

J. Zonar

Pionirsko prvenstvo Slovenije v plavanju

Dva rekorda najmlajših

Kranj, 13. avgusta — Včeraj je bilo na Mestnem kopališču v Kranju republiško prvenstvo v plavanju za leto 1961. Udeležili so se ga številni mladi plavalci iz Ljubljane, Kranja, Kopra, Trbovelj, Domžal, Kamnika, Velenja, Krskega, Bleda, Celja in iz Raven. Najboljša rezultata sta zabeležila tokrat Marijeta Sribar iz Trbovelj na 50 m hrbtno in Veljko Bole na 100 m metuljček. Oba sta namreč plaval v času novih slovenskih pionirskih rekordov! Sribarjeva je plavala v času 40,0, Bole pa v času 1:26,2.

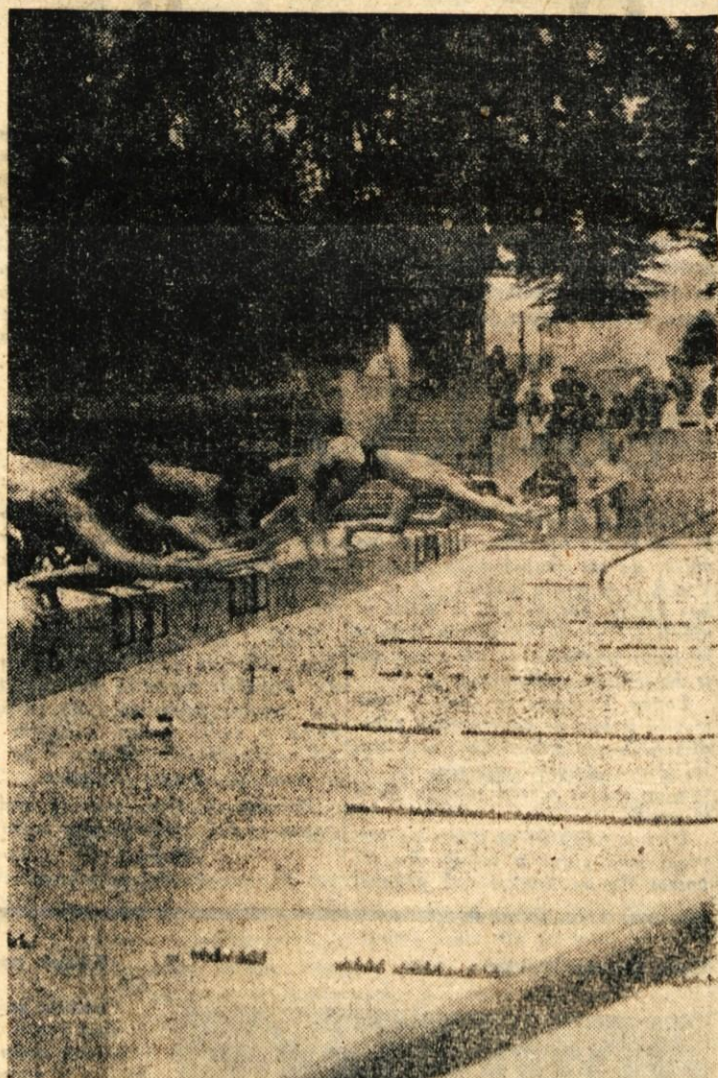
Najboljši so bili tokrat mladi plavalci trboveljskega Rudarja. Ti so razen številnih prvih mest posameznikov, osvojili tudi naslov ekipnega prvaka pionirjev v LRS. Pionirji in pionirke Triglava so v skupni oceni osvojile tretje mesto.

REZULTATI — pionirji — 50 m prosto: 1. Korišić (Koper) 33,8, 2. Sapotnik (Bled) 34,2, 3. Melinc (Triglav) 34,7 itd.; 200 m prosto: 1. Tolar (Rudar) 2:49,2, 2. Jakopič (Koper) 2:53,6, 3. Kuhar (Rudar) 2:55,7 itd.; 100 m prsno: 1. Mativič (Velenje) 1:30,4, 2. Bole (Ljubljana) 1:30,6, 3. Hosta (Ilirija) 1:34,2 itd.; 50 m hrbtno: 1. Melinc (Triglav) 40,0, 2. Levičnik (Triglav) 42,7, 3. Jakopič (Koper) 42,7 itd.; 100 m hrbtno: 1. Melinc (Triglav)

1:30,0, 2. Lukač (Rudar) 1:33,8, 3. Hološek (Velenje) 1:36,6 itd.; 50 m metuljček: 1. Bole (Ljubljana) 37,2, 2. Kuhar (Rudar) 39,8, 3. Vošnjak (Ljubljana) 40,0 itd.; 100 m metuljček: 1. Bole (Ljubljana) 1:26,2, 2. Kuhar (Rudar) 1:32,7, 3. Zole (Domžale) 1:34,2 itd.; 4 x 100 m prosto: 1. Rudar (Trbovelje) 5:26,3, 2. Ilirija 5:52,3, 3. Neptun 5:55,4 itd.; 4 x 100 m mešano: 1. Rudar 6:11,2, 2. Ljubljana 6:27,0, 3. Koper 6:33,2 itd.

Pionirke — 50 m prosto: 1. Sribar (Rudar) 36,8, 2. Humer (Ilirija) 37,1 itd.; 200 m prosto: 1. Mihelič (Triglav) 3:01,5, 2. Vodišek (Rudar) 3:03,4 itd.; 100 m prsno: 1. Knez (Rudar) 1:35,1, 2. Petrič (Rudar) 1:35,5 itd.; 50 m hrbtno: 1. Sribar (Rudar) 40,0, 2. Golob (Rudar) 43,0 itd.; 100 m hrbtno: 1. Golob (Rudar) 1:34,2, 2. Vodišek (Rudar) 1:36,6 itd.; 50 m metuljček: 1. Majer (Ljubljana) 43,2, 2. Humer (Ilirija) 43,2 itd.; 100 m metuljček: 1. Majer (Ljubljana) 1:38,2, 2. Mihelič (Triglav) 1:39,6 itd.; 4 x 100 metrov prosto: 1. Rudar 5:55,3, 2. Ljubljana 6:26,8, 3. Triglav 7:22,1 itd.; 4 x 100 m mešano: 1. Ljubljana I 6:56,7, 2. Triglav 7:13,0, 3. Ljubljana II 7:22,1 itd.

Vrstni red: 1. Rudar (Trbovelje) 227 točk, 2. Ljubljana 159,5 točke, 3. Triglav (Kranj) 115 točk itd.

Na Mestnem kopališču v Kranju je bilo v soboto pionirsko prvenstvo LRS v plavanju. Številna udeležba mladih plavalcev je porok kvalitete

Srednješolci na rešet

»CRNE MACKE« LE IZ TT

Sestavljalci te ankete so v njej našli prostor tudi za naslednje: zaupaj svoj svetovni nazor.

Ker je bila anketa anonimna, so tudi odgovori iskreni. Večina učiteljskih pisar, da so materialističnega svetovnega nazora, na drugih šolah pa pravijo »nihamo med vzgojo doma in med tem, kar sami spoznavamo«. Upamo, da temu lahko verjamemo! Ogromni del mladine je pozitivno orientiran ter v glavnem nimajo več posebnih religioznih predsodkov.

Tudi v zvezi s toliko obravnavanimi »črnimi mackami« in drugimi podobnimi pojavi, so v anketi vključili vprašanje: ali poznaš nekatere negativne pojave v politični in duhovni smeri med našo mladino; ni ti treba povedati, od kod jih poznaš?

Zanimivo je, da v Kopru sploh

ne poznajo takih primerov. Če je kdo odgovoril na vprašanje, je te pojave opredelil kot religiozne — pri mladini, ki je pod vplivom cerkve. Drugi pišejo, da so taki pojavi doma onstran meje in da jih »frajerji« prenašajo sem, kjer jim seveda nekateri »zapadejo«. Spet drugi pišejo: »Naša mladina se nasploh premalo zanima za politično življenje«, »malomeščansko pojmovanje življenja jih žene v poceni zabavo« ali »črne macke poznamo kvečjemu iz Tedenske tribune«.

DOM JE KRIV, ČE MLAD
CLOVEK IZTIRI

Tudi na vprašanje: če take primer poznas, kaj je po tvojem mnenju vzrok za te pojave? so anketiranci zelo resno odgovorili. Med drugim pišejo: »Prezaposlenost staršev«, »starši se ženejo za

čimvečjim zaslužkom in na nas — otroke ne mislijo«, »vpliv religije«, predvsem Koprčani: »vpliv z onstran meje«, »previsek življenjski standard mladih«, »razmetavanje denarja«, »pomankljiva družinska vzgoja«.

MORALA ZA ODRASLE

Naslednje vprašanje: kaj je po tvojem politika, morala, svetovni nazor?

Odgovori so zelo neenotni, zelo pomankljivi, prav zato pa tudi zanimivi. Nekateri mislijo, da je »politika gospodarstvo naše države«, medtem ko so bili drugi mnenja, da je »politika vodenje države v odnosu do drugih držav«. — Kaj pa pravite na to? V nekaterih zavodih so namreč na vprašanje o morali vsi odgovorili s stavkom po definiciji, ki so jo slišali od profesorja: »Morala je

skupek norm, po katerih si odrasli urejujejo življenje«. Profesor, ki dijakom vceplja tako nauke, ne more biti dober pedagog. — Neko dekle iz Maribora je napisalo: »Blagor tistim, ki pojmujejo moralno v znosnih mejah!« — So pa tudi taki, ki na vprašanje odgovarjajo, da »morala ni potrebna, ker se nihče ne more ravnati po zakonitostih, ki so napisane ali pa povedane s prižnice«.

PROFESOR SLOVENSČINE
NAJVLIVNEJŠI PEDAGOG

Zelo zanimivi so tudi odgovori na vprašanje: Kako gledas na razvoj življenja? Kako gledas na politiko in kako gledas na družbeni razvoj in svet?

Ker je bil vprašalnik na hitro pripravljen, sta bili vprašanja: zaupaj anketi svoje ideale in kaj je tvoj življenjski cilj nekoliko nerodno formulirani. V odgovorih na prvo vprašanje prednjači pri vsej mladini maršal Tito ali pa ljudje, ki jim res nekaj pomenijo — Maria Curie, starši, profesor slo-

vensčine. Iz teh odgovorov pa se tudi vidi, da je med pedagogi profesor slovensčine tista osebnost, ki najbolj vpliva na razvoj mlade osebnosti. — Na vprašanje — kaj je tvoj življenjski cilj — bi v današnjem času človek pričakoval več materialističnih odgovorov (vulgarnih materialistov), dejansko pa so odgovori (v glavnem) zelo resni. Takole odgovarjajo: »Postati dober družbeni delavec«, »čimveč koristiti naši družbeni skupnosti«, »dosega poklica in dobro delovanje v njem«, »morno življenje, urejen dom, družina«, »da bi koristil družbi ob poštenem delu s primernim zaslužkom«. Lahko smo prepričani, da nam srednjeešolci teh odgovorov niso »podvalili«, ker je bilo v anketi posebno opozorilo, naj na vprašanja odgovarjajo res tako, kot mislijo.

PREŠEREN JE OBLEDEL?

Zadnja skupna vprašanje, v vprašalniku se je nanašala na slovo: — katero obdobje obravna-

vate pri pouku slovensčine — v književnosti? Iz odgovorov lahko vidimo, da s sodobnostjo pravzaprav niso preveč seznanjeni, razen na učiteljskih, kjer so že pri sodobni književnosti. — V odgovorih na vprašanje: — katero poglavje iz zgodovine te je najbolj pritegnilo, da narodnoosvobodilna borba. Le redki so še taki, ki so jim bolj všeč stari Slovani in drugi stari narodi. Druga svetovna vojna, predvsem pa NOB, je tu na prvem mestu, pri družbenih vedah — etika, evolucija, vprašanje svobode.

SREDNJEŠOLCI CENJO NOB

Nedvomno pa se lahko razveselimo rezultata na vprašanje: — katero poglavje iz zgodovine te je najbolj pritegnilo, saj 90 odstotkov anketirancev odgovarja, da narodnoosvobodilna borba. Le redki so še taki, ki so jim bolj všeč stari Slovani in drugi stari narodi. Druga svetovna vojna, predvsem pa NOB, je tu na prvem mestu, pri družbenih vedah — etika, evolucija, vprašanje svobode.